

Γράφει ο Μπάμπης Ράκης → bambisrakis@cytanet.com.cy

ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Μουτζουρωμένο το γυαλί/ μα πίσω από τους καπνούς του/ βλέπει ο Θεός το Αϊβαλή/ και σταματά ο νους του/

«ΤΑ ΣΜΥΡΝΕΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΙΟΣ ΣΟΥ ΤΑ ΕΜΑΘΕ/
ΝΑ ΤΑ ΛΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΔΑΚΡΥΖΕΙΣ/ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΟΥ ΑΝΘΕ»

Αγαπτιέ αναγνώστη καλημέρα.

Υπάρχουν περιπτώσεις που ένας σικουργός, σε μια στιγμή έμπνευσης, χαράσσει στο χαρτί στίχους που από μόνοι τους, πριν ακόμη μελοποιηθούν και φτάσουν και γίνουν τραγούδι, αποτελούν ήδη τα λόγια, γνήσια μαργαριτάρια, και μένουν αθάνατα.

Αρκετοί είναι αυτοί οι σικουργοί. Ξεχώρισα, στην αρχή δύο, την Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου, την οποία παρουσίασα την περασμένη εβδομάδα, αναφερόμενος στο αλυσμόντο τραγούδι της: «Δύο πόρτες έχει η ζωή» και σήμερα θα γράψω για τον σύγχρονο, αλλά ξεχωριστό σικουργό Ηλία Κατσούλη (1940-2008).

Αναφέρομαι σε ένα από τα πολλά τραγούδια που έγραψε και ανήκουν στην σειρά Σμυρναϊκά από το οποίο δανείστηκα τον σημερινό τίτλο.

Ο Ηλίας Κατσούλης έφυγε νωρίς σε ηλικία 68 χρόνων. Θα μπορούσε να δώσει αρκετά ακόμη. Ο ίδιος σε μια συνέντευξη του θα πει:

«Έχω γράψει πάνω από 280 τραγούδια, που έχουν περάσει στην δισκογραφία. Ούτε και εγώ το πιστεύω ότι είναι τόσα. Μου φαίνεται σαν να αφορά κάποιον άλλον αυτό το πράμα όχι εμένα. Τον πρώτο καιρό μου φαινόταν απίστευτο γιατί ήταν το όνειρό μου να γράψω τραγούδια».

Και θα προσθέσει αναφέροντας για τη συγκίνηση που ένιωθε όταν άκουσε να τραγουδιέται στην συναυλία ένα από τα τραγούδια του.

«Είδα την ανταπόκριση του κόσμου. Όταν τέλειωσε η συναυλία ο κόσμος έβγαине τραγουδώντας: « Η ψυχή μου θα σαλπάρει στα νερά τα σκοτεινά» από το τραγούδι μου «Χαλκίδα». Είναι ωραίο να ακούς λόγια που έχεις σκεφθεί, που έχεις γράψει, να τα τραγουδάνε άλλοι άνθρωποι».

Όταν έφυγε από την ζωή, στις 21 Αυγούστου του 2008, μια αθηναϊκή εφημερίδα έγραψε την άλλη μέρα: «Ο Ηλίας Κατσούλης είναι ένας από τους σι-

μαντικότερους σικουργούς των τελευταίων χρόνων στο ελληνικό τραγούδι. Τραγούδια του εμφανίστηκαν στην δισκογραφία από τις αρχές του '80 και έκτοτε συνεργάσθηκε με πολλούς και αναγνωρισμένους συνθέτες και τραγουδιστές» .

Ένας από αυτούς είναι ο Παντελής Θαλασσινός (γεννήθηκε στις 11 Ιουνίου 1958) που μελοποίησε το θαυμάσιο αυτό τραγούδι που ξυπνά μνήμες και συγκινεί. Κάποιος στίχος αναφέρει:

****
Τα σμυρναϊκά τραγούδια/ ποιος σου τα έμαθε/ να τα λες και δακρύζεις/ της καρδιάς μου ανθέ/.
****

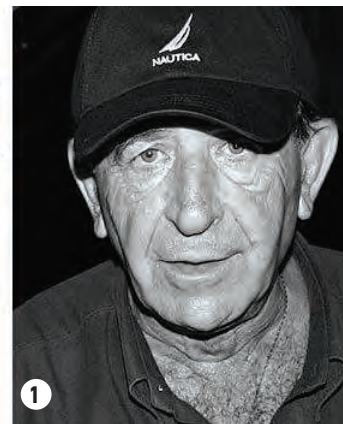
Η Σμύρνη και το Κορδελιό και η παλιά Ελλάδα, όπως εύστοχα γράφει ο σικουργός Ηλίας Κατσούλης συνεχίζουν να συγκινούν από την πρώτη στιγμή του ξεριζωμού του 1922 και θα συγκινούν για πάντα κάθε ευαίσθητη καρδιά, για τις χαμένες πατρίδες, και τις ψυχές των ανθρώπων μας που σφαγιάστηκαν.

Η ιδιαιτερότητα του τραγουδιού είναι πως γράφτηκε μετά την δεκαετία του '80 και όμως διατηρεί τον ίδιο παλμό, ζωντάνια, και τα βαθιά νοήματα, μέσα από λέξεις απλές καθημερινές, όμοιες με εκείνες τις μελωδίες του καπμού και του βαθύ πόνου, που έφερναν οι πρόσφυγες μαζί τους όταν κατέφθαναν στην Ελλάδα.

Ηλίας Κατσούλης

“Ήθελα να μαι εισιτήριο στην τσέπη σου, όταν σε μένα ταξιδεύει η σκέψη σου”
.....
.....

- 1 Ο σικουργός Ηλίας Κατσούλης, «ο μελωδός της καρδιάς μας». Δίπλα οι στίχοι που έγιναν ένα ακόμη τραγούδι.
- 2 Ο γνωστός και αγαπητός στην νεότερη γενιά συνθέτης και τραγουδιστής Παντελής Θαλασσινός που μελοποίησε πολλά τραγούδια του Ηλία Κατσούλη.
- 3 Μια ιστορική φωτογραφία. Η τελευταία πρωτοχρονιά στην Ελληνική Σμύρνη το 1921. Ένα χρόνο αργότερα επήλθε η μεγάλη καταστροφή που φέρνει πάντα ο φανατικός εθνικισμός.
- 4 Μια ωραία παλιά φωτογραφία της Σμύρνης αρχές του περασμένου αιώνα από ξένο φωτογράφο που έγραψε: «η όμορφη παραλία της Σμύρνης».
- 5 Περασμένες εποχές, όταν οι Ελληνίδες αρχόντισσες της Σμύρνης, κατέβαιναν στην αγορά να ψωνίσουν.
- 6 Ο συνθέτης Παντελής Θαλασσινός μελοποίησε και τραγούδησε τους στίχους πολλών τραγουδιών του Ηλία Κατσούλη.

Αξίζει να ξαναφέρουμε στην σκέψη τους στίχους του υπέροχου τραγουδιού που ερμηνεύτηκε από εξαιρετικές φωνές, όπως εκείνη του Γιώργου Νταλάρα σε ζωντανή ηχογράφιση στην Ιερά οδό το 1998. Το τραγούδι ερμηνεύει και ο ίδιος ο συνθέτης Παντελής Θαλασσινός.

****
Το καθρεφτάκι σου παλιό/και πίσω από τη θαμπάδα/ η Σμύρνη με το Κορδελιό/ και η παλιά Ελλάδα/

Μουτζουρωμένο το γυαλί/μα πίσω από τους καπνούς του/βλέπει ο Θεός το Αϊβαλή/και σταματάει ο νους του/

Α σμυρναϊκά τραγούδια/ ποιος σου τα έμαθε/ να τα λες και να δακρύζεις/ της καρδιάς μου ανθέ/ Το καθρεφτάκι σου παλιό/και το μυαλό χαμένο/ σε ποιο τα ήπιες καπνηλιό/και βγήκες μεθυσμένο/ Μουτζουρωμένο το γυαλί/μα πίσω από τους καπνούς του/βλέπει ο Θεός το Αϊβαλή/ και σταματάει ο νους του/

****
Αυτά για το σημερινό τραγούδι του «μελωδού της καρδιάς μας» όπως εύστοχα χαρακτήρισε, μια αθηναϊκή εφημερίδα, τον Ηλία Κατσούλη.

Θα παραμείνουμε και στην προσεχή μας εκπομπή στην «παλιά Ελλάδα» στην Σμύρνη και το Κορδελιό μέσα από παραδοσιακά τραγούδια που τα έφεραν μαζί τους οι Μικρασιάτες πρόσφυγες όταν έφτασαν στην Ελλάδα.

Η Γλυκερία, σε ένα από τους στίχους ενός τέτοιου σμυρναϊκού παραδοσιακού τραγουδιού μας λέει: Από την Σμύρνη έρχομαι/να βρω παρηγοριά/ να βρω μέσα στην Αθήνα μας/ Αγάπη και αγκαλιά/. Αυτά για σήμερα μέχρι την άλλη εβδομάδα με σμυρναϊκά παραδοσιακά τραγούδια.

Μπάμπης Ράκης.